

ΗΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 8.05.2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος Πρόεδρος, Αγγελική Πουλοπούλου – Εισηγήτρια, Βικτωρία Πισμίρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 28.07.2023 με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1161/31.07.2023 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στη ... επί της οδού ... , αρ. ... όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της εταιρείας «...» (εφεξής «αναθέτων φορέας») και δη κατά της με αριθμ.πρωτ... 2023 απόφασης του ως άνω αναθέτοντος φορέα, καθ' ο μέρος έγιναν αποδεκτές οι προσφορές της εταιρείας με την επωνυμία «...» και της εταιρείας με την επωνυμία «...» και κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός στον πρώτο ως άνω οικονομικό φορέα.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στο ... επί της οδού ... , αρ. ... , η οποία άσκησε την από 10.08.2023 παρέμβασή της, αιτούμενη την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλομένης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,

σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 4.050,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, η προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 361 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016 και 4 παρ.1 περ.α' του π.δ.39/2017 μετ' εννόμου συμφέροντος και εν γένει παραδεκτώς. Περαιτέρω εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 7 του π.δ. 39/2017 και του άρθρου 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016, ασκεί την παρέμβαση της η παρεμβαίνουσα εταιρεία, δοθέντος ότι έχει αναδειχθεί οριστική ανάδοχος διά της προσβαλλομένης και επομένως ευλόγως επιδιώκει τη διατήρηση ισχύος αυτής. Περαιτέρω, ο αναθέτων φορέας εμπροθέσμως απέστειλε τις απόψεις του επί της ασκηθείσας προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.

4. Επειδή, με την με αρ .../2023 Διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός, για την «...», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, εκτιμώμενης αξίας 810.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ο οποίος αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό ... Στον εν λόγω διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορά τρεις (3) εταιρείες, η προσφεύγουσα, η παρεμβαίνουσα και η εταιρεία «...». Διά της προσβαλλομένης δε και ύστερα από τον έλεγχο των υποβληθέντων από την αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχο και παρεμβαίνουσα δικαιολογητικών, κατακυρώθηκε το έργο στην τελευταία.

5. Επειδή, ειδικότερα, παραπονείται η προσφεύγουσα, διά της υπό κρίση προσφυγής της ότι εσφαλμένως και πλημμελώς αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος του διαγωνισμού η παρεμβαίνουσα, διά της προσβαλλομένης, λόγω της μη προσκόμισης και υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών κατακύρωσης και της μη πλήρωσης των απαιτήσεων της διακήρυξης και του νόμου καθώς, κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, πληρούνται οι όροι περί απόρριψης της προσφοράς της κατά το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο. Παρομοίως διατείνεται η προσφεύγουσα ότι η προσφορά της διαγωνιζόμενης

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

εταιρείας «...» είναι απορριπτικά λόγω αποδοχής της κατά παράβαση της διακήρυξης και του νόμου και πρέπει να αποκλειστεί από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας λόγω της μη πλήρωσης των τεθέντων κανονιστικού περιεχομένου απαιτήσεων.

6. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της κατά της αποδοχής διά της προσβαλλομένης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι παραβιάζονται τα άρθρα 2.2.7. και 2.2.9.2.B.6. της υπόψη διακήρυξης και των σχετικών διατάξεων του νόμου, διότι η ανωτέρω δεν πληροί τις σχετικές απαιτήσεις της διακήρυξης, κατά το χρόνο συμμετοχής και υποβολής της προσφοράς, κατά το χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά το χρόνο της έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης.

7. Επειδή, η Διακήρυξη, η οποία, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει, συνεπώς, την αναθέτουσα αρχή και όλους όσοι συμμετέχουν ανεπιφύλακτα σε αυτόν (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 15/2021, 241/2020), ορίζει αναφορικά με τα τιθέμενα εν προκειμένω ζητήματα τα εξής: «2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με: Πιστοποιητικό ποιότητας ISO 9001:2015 στον τομέα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων το οποίο να έχει εκδοθεί από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης. Πιστοποιητικό ποιότητας περί Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία ISO 45001:2018 στον τομέα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων το οποίο να έχει εκδοθεί από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης. Πιστοποιητικό ποιότητας Επιχειρησιακής Συνέχειας (...) ISO 22301:2012 στον τομέα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων το οποίο να έχει εκδοθεί από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης. Πιστοποιητικό περί Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001:2004 το οποίο έχει εκδοθεί από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης. Πιστοποιητικό περί Διαχείρισης της Ασφάλειας Πληροφοριών ISO 27001:2013 το οποίο έχει εκδοθεί από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης. Πιστοποιητικό περί Διαχείρισης της Οδικής Ασφάλειας ISO 39001:2012 το οποίο έχει εκδοθεί από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης. Ο αναθέτων φορέας αναγνωρίζει ισοδύναμα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από φορείς διαπιστευμένους από

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

ισοδύναμους Οργανισμούς διαπίστευσης, εδρεύοντες και σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνει δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. [...] Β.6. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα αναφερόμενα στην εν λόγω παράγραφο (2.2.7) πιστοποιητικά».

8. Επειδή, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων 284 και 309 του ν. 4412/2016 και του Κανονισμού 765/2008, καθώς και των προπαρατεθέντων όρων της διακήρυξης, συνάγεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίσουν ως αποδεικτικά μέσα συμμόρφωσης με τα ζητούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, πιστοποιητικά εκδιδόμενα από φορείς διαπιστευμένους σύμφωνα με τον Κανονισμό 765/2008, δηλαδή από φορείς εγκατεστημένους σε κράτος μέλος και διαπιστευμένους από τον εθνικό οργανισμό διαπίστευσης του κράτους μέλους εγκατάστασης και στον τομέα που αποτελεί και το αντικείμενο της υπόψη διακήρυξης. Από την επισκόπηση δε των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης και δη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ εμφανίζεται καταρχάς ότι στο υποβληθέν από την ανωτέρω ΕΕΕΣ και στο πεδίο Δ: Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαντά καταφατικά, τόσο στο ερώτημα σχετικά με τη δυνατότητα να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα συστήματα διασφάλισης ποιότητας και/ή τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης έχουν ζητηθεί από τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση, όσο και στο ερώτημα εάν θα είναι σε θέση να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Περαιτέρω, από την επισκόπηση των υποβληθέντων από την παρεμβαίνουσα δικαιολογητικών κατακύρωσης της,

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

εμφαίνεται ότι, μεταξύ αυτών, έχει υποβάλει τα κάτωθι πιστοποιητικά: το πιστοποιητικό διαπίστευσης της «...», που αποτελεί φορέα πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης, κατά ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής «Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων», με ημερομηνία πιστοποίησης 09.03.2022 και δηλωθέν σε αυτό τέλος περιόδου της πιστοποίησης 08.03.2025, το πιστοποιητικό διαπίστευσης της «...» κατά ISO 45001:2018 με πεδίο εφαρμογής «Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων», ημερομηνία πιστοποίησης 09.03.2022 και τέλος περιόδου πιστοποίησης την 08.03.2025, το πιστοποιητικό διαπίστευσης της «...» πιστοποιητικό κατά ISO 22301:2019 στον τομέα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων με ημερομηνία πιστοποίησης 09.03.2022 και δηλωθέν σε αυτό τέλος περιόδου πιστοποίησης την 08.03.2025, το πιστοποιητικό διαπίστευσης της «...» κατά ISO 14001:2015 με πεδίο εφαρμογής «Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων», με ημερομηνία πιστοποίησης 09.03.2022 και δηλωθέν σε αυτό τέλος περιόδου πιστοποίησης την 08.03.2025, το πιστοποιητικό διαπίστευσης της «...» κατά ISO 27001:2013 στον τομέα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων με ημερομηνία πιστοποίησης 09.03.2022 και δηλωθέν σε αυτό τέλος περιόδου πιστοποίησης την 08.03.2025 και το πιστοποιητικό διαπίστευσης της «...» κατά ISO 39001:2012 ομοίως, ως ανωτέρω, στον τομέα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων, με ημερομηνία πιστοποίησης 09.03.2022 και δηλωθέν σε αυτό τέλος περιόδου πιστοποίησης την 08.03.2025. Προσέτι, από την επισκόπηση του καταλόγου των φορέων που αποτελούν διαπιστευμένους οργανισμούς καθώς και των πεδίων διαπίστευσης αυτών, στο δικτυακό τόπο του ... (...), που αποτελεί τον εθνικό οργανισμό διαπίστευσης (ν. 4468/2017 ΦΕΚ Α' 61) κατά την έννοια των διατάξεων του Κανονισμού 765/2008 και, μεταξύ άλλων, χορηγεί πιστοποιητικά διαπίστευσης σε φορείς πιστοποίησης και σε φορείς επιθεώρησης και ελέγχου που έχουν την έδρα τους ή υποκαταστήματά τους στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή και αποφασίζει για την απόρριψη, την ανάκληση ή την αναστολή της διαπίστευσης των ανωτέρω φορέων, προκύπτει ότι ο ανωτέρω φορέας με την επωνυμία «...» αποτελεί διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, σύμφωνα με τα σχετικώς αξιωθέντα από το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο. Και τούτο, σε κάθε περίπτωση, κατά τον κρίσιμο χρόνο της διενέργειας της υπόψη διαγωνιστικής διαδικασίας, ειδικότερα δε της προκήρυξης του διαγωνισμού, της υποβολής της

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

προσφοράς αλλά και της υποβολής από την παρεμβαίνουσα, των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Συνεπώς, αβασίμως παραπονείται εν προκειμένω η προσφεύγουσα ότι η διαπίστευση του φορέα «...» είχε λήξει την 10.07.2023, ήτοι σε χρόνο πριν την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, δοθέντος ότι στο κρίσιμο, κατά τα ως άνω, χρονικό διάστημα αποτελεί διαπιστευμένο φορέα σύμφωνα με τα σχετικώς αξιωθέντα και επομένως, τα χορηγηθέντα από τον ανωτέρω φορέα σχετικά πιστοποιητικά είναι εν ισχύ και κατά τα νόμιμα. Βασίμως ωστόσο ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι η διαπίστευση απαιτείται επί του συγκεκριμένου πεδίου / υποτομέα, που ορίζεται και απαιτείται από την οικεία διακήρυξη. Εν προκειμένω, από τα υποβληθέντα από τη παρεμβαίνουσα πιστοποιητικά ποιότητας εμφανίζεται ότι το πιστοποιητικό ISO 9001:2015 ικανοποιεί τις απαιτήσεις του ζητηθέντος πεδίου διαπίστευσης «Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων», ως προκύπτει από τις διαπιστευμένες δραστηριότητες τις οποίες καλύπτει, μεταξύ των οποίων «...». Από το υποβληθέν ωστόσο από τη παρεμβαίνουσα πιστοποιητικό κατά ISO 45001:2018 του φορέα «...», ως Φορέα Πιστοποίησης Συστημάτων Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία κατά το Πρότυπο ΕΛΟΤ ISO 45001:2018 δεν προκύπτει η ειδικότερη διαπίστευση στον τομέα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων, ως προσδιορίζεται και απαιτείται από την υπόψη διακήρυξη. Αντιθέτως, από το υποβληθέν πιστοποιητικό κατά ISO 22301:2012 του φορέα «...» ως Φορέα Πιστοποίησης Συστημάτων Διαχείρισης της Επιχειρησιακής Συνέχεια, προκύπτει απαιτούμενη διαπίστευση στον τομέα της «Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων», ως εμφανίζεται, μεταξύ των διαπιστευμένων δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα αναφορικά με «...». Περαιτέρω, η κάλυψη των σχετικώς απαιτούμενων από το υποβληθέν από την παρεμβαίνουσα πιστοποιητικό κατά ISO 14001:2004 περί Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης δεν ικανοποιείται, διότι δεν εμφανίζεται μεταξύ των διαπιστευθέντων σε αυτό πεδίων η ζητούμενη εν προκειμένω δραστηριότητα. Αντιθέτως το υποβληθέν από την παρεμβαίνουσα πιστοποιητικό περί Διαχείρισης της Ασφάλειας Πληροφοριών κατά ISO 27001:2013 συνάγεται ότι ικανοποιεί τις ορισθείσες από τη διακήρυξη απαιτήσεις, διά της διαπιστευθείσας (γενικής) δραστηριότητας περί πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας πληροφοριών. Τέλος, το υποβληθέν από την παρεμβαίνουσα πιστοποιητικό

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

περί Διαχείρισης της Οδικής Ασφάλειας κατά ISO 39001:2012, το οποίο έχει εκδοθεί από τον ανωτέρω διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, συνάγεται ότι πληροί τις ορισθείσες απαιτήσεις κατά το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Ενόψει των ανωτέρω και δοθέντος ότι στην περίπτωση που δεν προσκομισθούν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, ως συντρέχει εν προκειμένω και προκύπτει από τον έλεγχο των υποβληθέντων από τη παρεμβαίνουσα πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να καλέσει τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα. Συνεπώς, κατά την έννοια των εφαρμοστέων διατάξεων, δεν χωρεί αποκλεισμός του αναδειχθέντος προσωρινού αναδόχου λόγω διαπιστωθεισών πλημμελειών στον φάκελο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, πριν από την κλήση του τελευταίου να συμπληρώσει τα ελλείποντα (ή ελλιπή) δικαιολογητικά και την πάροδο της σχετικώς ταχθείσας προθεσμίας. Σε περίπτωση δε, που δεν τηρηθεί η υποχρέωση αυτή προς κλήση του προσωρινού αναδόχου, η υπόθεση αναπέμπεται καταρχήν στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να εκπληρώσει προηγουμένως την υποχρέωσή της (βλ. ΣΤΕ 1020/2022, πρβλ. ΣΤΕ 1/2020, Ε.Α. 37/2021)· δεν καθίσταται δε αλυσιτελής η άσκηση προδικαστικής προσφυγής και ακολούθως δικαστικής προστασίας, καθόσον ο μη οριστικώς αποκλεισθείς οικονομικός φορέας διατηρεί την προσδοκία να αποκλεισθεί ο ανάδοχος από τον διαγωνισμό, εφόσον δεν ανταποκριθεί στην υποχρέωσή του να προσκομίσει τα ελλιπή ή ελλείποντα δικαιολογητικά εντός της ταχθησομένης προς τούτο προθεσμίας (βλ. ΣΤΕ 1020/2022, 1894/2022). Επομένως, κατ' αποδοχή ως βασίμου του λόγου αυτού, η προσβαλλόμενη απόφαση καθίσταται ακυρωτέα κατά το αντίστοιχο μέρος της, ο δε αναθέτων φορέας οφείλει να καλέσει την παρεμβαίνουσα να συμπληρώσει τα ως άνω ελλιπή δικαιολογητικά.

9. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας υποστηρίζει η προσφεύγουσα όπισυντρέχει συνθήκη απαίτησης παροχής διευκρινίσεων / συμπληρώσεων για την διαπίστωση συνδρομής ή μη του άρθρου 2.2.3.4.θ. της διακήρυξης και των σχετικών διατάξεων του άρθρου 73 παρ. 4 εδ. στ. και θ του ν. 4412/2016

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

περί διάπραξης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος από την παρεμβαίνουσα, βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων στο ΚΗΜΔΗΣ και των στοιχείων από τις προσκομιζόμενες από την παρεμβαίνουσα βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης. Συναφώς ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι παραβιάζονται τα άρθρα 2.2.6.1. και 2.2.9.2.Β.5.α της διακήρυξης, γιατί δεν είναι νομίμως συμπληρωμένο το ΕΕΕΣ από την παρεμβαίνουσα εταιρεία καθώς, κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, δεν έχει την απαιτούμενη τεχνική ικανότητα, αφού ανέθεσε την εκτέλεση σύμβασης υπηρεσίας σε υπεργολάβο, που απέκτησε τη σχετική εμπειρία χωρίς η ίδια να τη διαθέτει.

10. Επειδή, η Διακήρυξη, η οποία, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει, συνεπώς, την αναθέτουσα αρχή και όλους όσοι συμμετέχουν ανεπιφύλακτα σε αυτόν (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 15/2021, 241/2020), ορίζει αναφορικά με τα τιθέμενα εν προκειμένω ζητήματα τα εξής: «2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: 2.2.6.1 Να έχουν εκτελέσει επιτυχώς, εντός των τελευταίων τριών (3) ετών (2020-2021-2022) ... ως ακολούθως: α) Ένα (1) τουλάχιστον έργο, το οποίο να απαιτούσε την απασχόληση ομάδας έργου αποτελούμενης τουλάχιστον από εκατό (100) άτομα και να είχε συνολική συμβατική αξία (συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων ή/και προαιρέσεων) που έχουν λάβει ήδη χώρα, ύψους κατ' ελάχιστο στο 100% του προϋπολογισμού της σύμβασης μη συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και των δικαιωμάτων προαίρεσης. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου νοείται η ημερομηνία της βεβαίωσης/πρωτοκόλλου παραλαβής του έργου, που εκδίδει ο αναθέτων φορέας/αποδέκτης, άλλως η ημερομηνία που προκύπτει από άλλα τεκμηριωτικά έγγραφα (σύμβαση, τιμολόγιο). 2.2.6.2 Να διαθέτουν: α) Μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τουλάχιστον τριάντα (30) ατόμων κατά την τελευταία τριετία (2020-2021-2022) β) Υπεύθυνο Έργου με 5-ετή τουλάχιστον επαγγελματική εμπειρία σε Διαχείριση Έργων στον τομέα δραστηριότητας της Διακήρυξης ο οποίος να διαθέτει Πανεπιστημιακό Τίτλο Σπουδών, και Μεταπτυχιακό Τίτλο σπουδών. γ) Αναπληρωτή Υπεύθυνο Έργου με 5-ετή τουλάχιστον επαγγελματική εμπειρία σε Διαχείριση Έργων στον τομέα δραστηριότητας της Διακήρυξης. Τα παραπάνω στελέχη θα πρέπει

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

να έχουν σχέση εξαρτημένης μισθωτής εργασίας/και εξωτερικής συνεργασίας με τον υποψήφιο ανάδοχο. [...] Β.5. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6. οι οικονομικοίφορείς προσκομίζουν: α) Για την απαίτηση της παραγράφου 2.2.6.1, Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α'75), (Υπόδειγμα 2 Παραρτήματος VIII) όπως εκάστοτε ισχύει, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία της παρούσης διαδικασίας για την οποία υποβάλλει την προσφορά, και θα αναφέρεται ο κατάλογος σχετικών υπηρεσιών που εκτελέστηκαν την τελευταία τριετία (2020-2021-2022) από τον υποψήφιο (όπως περιγράφονται παραπάνω στο άρθρο 2.2.6 περ. α), με αναφορά στην αξία της σύμβασης, το αντικείμενό της, τη χρονική διάρκεια εκτέλεσης των συμβάσεων, τους εργοδότες, τα ποσοστά συμμετοχής στον ανάδοχο της σύμβασης, συνοδευόμενη εάν μεν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, εάν δε (ο αποδέκτης) είναι ιδιωτικός φορέας, με βεβαίωση του φορέα αυτού συνοδευόμενη από αντίγραφο της σχετικής Σύμβασης ή εάν δεν υφίσταται έγγραφη σύμβαση τιμολόγια. β) Για την απαίτηση της παραγράφου 2.2.6.2 (α), Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α'75), όπως εκάστοτε ισχύει, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία της παρούσης διαδικασίας για την οποία υποβάλλει την προσφορά, και θα αναφέρει το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό της τελευταίας τριετίας (2020-2021 - 2022) ...» Από την επισκόπηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας καθώς και των υποβληθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης της, εμφανίζεται ότι, σε συμμόρφωση με τους προπαρατεθέντες όρους, δηλώνει στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της και στο πεδίο Γ αυτού περί τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, τις συμβάσεις υπηρεσιών, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, που έχει από την οικεία διακήρυξη προσδιοριστεί και επιπλέον, υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση της, όπου δηλώνει τις ίδιες συμβάσεις που είχε δηλώσει και στο ΕΕΕΣ της. Πρόκειται πιο συγκεκριμένα για τη με αρ. .../2021 σύμβαση, με αντικείμενο ... , 972.000 ευρώ, με ημερομηνία έναρξης την 14.05.2021 και ημερομηνία λήξης την 06.09.2021, με αποδέκτη την ..., όπου το εν λόγω έργο απαιτούσε την απασχόληση ομάδας έργου αποτελούμενης από 100 άτομα, για τη με αρ. .../2021 σύμβαση, με αντικείμενο ... 972.000 ευρώ, με ημερομηνία έναρξης την 14.05.2021 και

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

ημερομηνία λήξης την 06.09.2021, με αποδέκτη την ... όπου το εν λόγω έργο απαιτούσε την απασχόληση ομάδας έργου αποτελούμενης από 100 άτομα και την με αρ. .../2022 σύμβαση, με αντικείμενο ... , 957.600 ευρώ, με αποδέκτη την ... , ημερομηνία έναρξης την 05.07.2022 και ημερομηνία λήξης την 04.01.2023, όπου αντιστοίχως το εν λόγω έργο απαιτούσε την απασχόληση ομάδας έργου αποτελούμενης από 100 άτομα. Επιπροσθέτως, η παρεμβαίνουσα, μεταξύ των δικαιολογητικών κατακύρωσης της έχει υποβάλει και στις σχετικές, για τις ως άνω εκτελεσθείσες συμβάσεις, βεβαιώσεις ορθής εκτέλεσης. Ενόψει των ανωτέρω, ευχερώς συνάγεται ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας είναι σε συμμόρφωση με τα εκ του κανονιστικού πλαισίου αξιωθέντα και δη της πλήρωσης του κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, αφενός διότι έχει εκτελέσει ένα (1) τουλάχιστον έργο, το οποίο απαιτούσε την απασχόληση ομάδας έργου αποτελούμενης τουλάχιστον από εκατό (100) άτομα, με συνολική συμβατική αξία, ύψους κατ' ελάχιστον στο 100% του προϋπολογισμού της προκείμενης σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και των δικαιωμάτων προαίρεσης, αφετέρου διότι διαθέτει μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό ανώτερο των τριάντα (30) ατόμων κατά την τριετία 2020-2021-2022. Αβασίμως, αναποδείκτως και αλυσιτελώς διατείνεται η προσφεύγουσα ότι στοιχειοθετείται λόγος αποκλεισμού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 4 στ. του ν. 4412/2016, όπου απαιτείται ο οικονομικός φορέας να έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης με αναθέτοντα φορέα που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις ως επίσης, αντιστοίχως κατά τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 4 θ. του ν. 4412/2016, όπου η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του, ερειδόμενη σε εσφαλμένη αφετηρία. Και τούτο ειδικότερα διότι, από τα ανωτέρω πραγματικά και νομικά δεδομένα προκύπτει ότι η αναδειχθείσα ανάδοχος και παρεμβαίνουσα πληροί το τεθέν κριτήριο της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, κατά τα ειδικότερα ορισθέντα και αξιωθέντα από την υπόψη διακήρυξη, σε κάθε περίπτωση δε, οι αναπόδεικτοι ισχυρισμοί της

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

προσφεύγουσας ότι οι ανωτέρω συμβάσεις εκτελέσθηκαν με τη χρήση υπεργολαβίας, όπερ, πλημμελώς, δεν προκύπτει εμφανώς από αυτές, αορίστως και αναποδείκτως προβάλλονται προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ο ανωτέρω λόγος αποκλεισμού. Εξάλλου, και δεκτοί γενόμενοι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας σχετικά με τη χρήση της υπεργολαβίας από τη παρεμβαίνουσα για την με αρ. .../2021 σύμβαση και κατ'ακολουθίαν της μη δυνατότητας επίκλησης αυτής από την τελευταία προς πλήρωση του κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, οι λοιπές δηλωθείσες και επικληθείσες επαρκούν για την ικανοποίηση του ως άνω κριτηρίου. Τούτων δοθέντων, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί, αντιθέτως δε, πρέπει να γίνουν δεκτά τα όσα ισχυρίζονται, κατά αυτό το σκέλος, ο αναθέτων φορέας και η παρεμβαίνουσα.

11. Επειδή, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότιδιά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας διά της προσβαλλομένης και δη των υποβληθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης, παραβιάζονται τα άρθρα 2.2.3.2. και 2.2.9.2.Β.2.β.i-ii. της διακήρυξης περίεκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων και των υποχρεώσεων προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.Ειδικότερα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι στην προκειμένη περίπτωση, προς πλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων, υποβλήθηκαν το με αριθμ. πρωτ. .../10.05.2023 αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη προς τοδημόσιο με ισχύ έως 10.07.2023 και το με αριθμ. πρωτ. .../28.04.2023αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας με ισχύ έως 27.06.2023, ωστόσο η προσβαλλόμενη απόφαση κατακύρωσης λήφθηκε την 13.07.2023 και τούτο, κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, εσφαλμένως και παρανόμως,διότι κατά τον ως άνω χρόνο, έκδοσης της απόφασης, η ισχύς των υποβληθέντων πιστοποιητικών είχε λήξει και δεν ήταν δυνατόν να βεβαιωθεί από τον αναθέτοντα φορέα η πλήρωσων απαιτήσεων της διακήρυξης περί φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας.

12. Επειδή, στους σχετικούς με τα ως άνω τεθέντα ζητήματα όρους της υπόψη διακήρυξης, προβλέπονται τα εξής: «2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογήςΤο δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσειςσυμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατάτην υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης δια της υπεύθυνης δήλωσης, της περ. δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016. [...] 2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα VI, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1. [...] 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα Α. Για την απόδειξη του δικαιώματος συμμετοχής κατά την παράγραφο 2.2.1.5, της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. ...». Από τη γραμματική ερμηνεία των προδιαληφθέντων όρων, εναργώς προκύπτει ότι το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, κρίνονται (και πρέπει να πληρούνται) σε τρεις χρόνους: Κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά τη σύναψη της σύμβασης. Από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης δε, προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα έχει υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, με ισχύ κατά τον χρόνο της υποβολής της προσφοράς της, όπως και κατά τον χρόνο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης της. Σε κάθε περίπτωση δε τα εν λόγω δικαιολογητικά θα ζητηθούν εκ νέου από την ανάδοχο προ της υπογραφής της σύμβασης. Ενόψει τούτων, συνάγεται ότι η παρεμβαίνουσα συμμορφώνεται εν προκειμένω με τα σχετικώς αξιωθέντα από οικείο

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο, τα όσα δε προβάλλει η προσφεύγουσα περί απαιτούμενης ισχύος των εν λόγω δικαιολογητικών κατά τον χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα.

13. Επειδή, με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής της κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι διά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας διά της προσβαλλομένης παραβιάζονται τα άρθρα 2.2.3.4.β. και 2.2.9.2.Β.2.γ. της διακήρυξης, λόγω της μη πλήρωσης της απαίτησης της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού σχετικών με τη φερεγγυότητα του οικονομικού φορέα. Ισχυρίζεται ειδικότερα, η προσφεύγουσα ότι, κατά το στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης της, υπέβαλε η παρεμβαίνουσα τα με αριθμ. πρωτ. .../23.02.2023 και με αριθμ. πρωτ. .../11.05.2023 πιστοποιητικά δικαστικής φερεγγυότητας του ... , ωστόσο δεν προσκόμισε πιστοποιητικό ... αναφορικά με την απόδειξη της μη κατάθεσης αίτησης λύσης της εταιρείας, καθώς και πιστοποιητικό του ... , που εκδίδεται αναφορικά με τις διαδικασίες των άρθρων 44, 45, 46, 46α, 46β, 46γ του ν. 1892/1990, ο οποίος ίσχυε κατά το χρόνο σύστασης και λειτουργίας της ανωτέρω εταιρείας έως την κατάργησή του, βάσει των διατάξεων του ...

14. Επειδή, στην υπόψη διακήρυξη, σχετικά με τα ως άνω κρίσιμα ζητήματα, ορίζονται τα εξής: «2.2.3.4 Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις ... (β) εάν τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα ο οποίος βρίσκεται σε μία εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας,

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

[...]. 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα [...] γ) για την παράγραφο 2.2.3.4 περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από τηναρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που να έχει εκδοθεί έως τρεις(3) μήνες πριν από την υποβολή του.Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:i) Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, απότο οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό ή υπόαναγκαστική διαχείριση ή δικαστική εκκαθάριση ή ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασίαεξυγίανσης. Για τις ΙΚΕ προσκομίζεται επιπλέον και πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. περί μηέκδοσης απόφασης λύσης ή κατάθεσης αίτησης λύσης του νομικού προσώπου, ενώγια τις ΕΠΕ προσκομίζεται επιπλέον πιστοποιητικό μεταβολών, ii) Πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων, iii) Εκτύπωση της καρτέλας “Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης” από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο ... , από την οποία να προκύπτει η μη αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους. Προκειμένου για τα σωματεία και τους συνεταιρισμούς, το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας εκδίδεται για τα σωματεία από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, και για τους συνεταιρισμούς για το χρονικό διάστημα έως τις 31.12.2019 από το Ειρηνοδικείο και μετά την παραπάνω ημερομηνία από το Γ.Ε.Μ.Η.». Από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης εμφανίζεται ότι η παρεμβαίνουσα έχει υποβάλει, μεταξύ των λοιπών δικαιολογητικών της, τα με αριθμ. πρωτ. .../23.02.2023 και με αριθμ. πρωτ. .../11.05.2023 Πιστοποιητικά Δικαστικής Φερεγγυότητας του ... προς απόδειξη ότι δεν τελεί υπό πτώχευση, δεν έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης, δεν τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, δεν έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού και δεν έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης, ούτε βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου, το με αριθ. ... Γενικό Πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο προκύπτει ότι δεν έχει παρέλθει ο εκ του καταστατικού ορισμένος χρόνος διάρκειας της εταιρείας, δεν έχει καταχωρισθεί στη Μερίδα της εταιρείας στο ΓΕΜΗ, απόφαση Γενικής Συνέλευσης για λύση της εταιρείας & θέση αυτής σε εκκαθάριση και δεν έχει περιέλθει στο ΓΕΜΗ αίτηση, αγωγή

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

ή δικαστική απόφαση για λύση της εταιρείας και διορισμό ή αντικατάσταση εκκαθαριστή ή συν-εκκαθαριστή, ούτε απόφαση που να τη θέτει υπό αναγκαστική διαχείριση ή ειδική εκκαθάριση, ως επίσης εκτύπωση της καρτέλας “Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης” από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο ... με ημερομηνία 15.06.2023, για την απόδειξη της μη αναστολής των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας. Συμπληρωματικώς δε, έχει υποβάλει η παρεμβαίνουσα την υπ’ αριθ. .../05.05.2023 ένορκη βεβαίωση για τον προκείμενο διαγωνισμό και τα με αριθ. Πρωτ .../02.03.2023 και με αριθμ. πρωτ. ... /29.05.2023 πιστοποιητικά του ... Ενόψει των ανωτέρω, συνάγεται ότι τα υποβληθέντα από τη παρεμβαίνουσα δικαιολογητικά/πιστοποιητικά είναι σε συμμόρφωση με τα εν προκειμένω ορισθέντα και αξιωθέντα από την οικεία διακήρυξη. Και τούτο ειδικότερα διότι, από τις προπαρατεθείσες σχετικές διατάξεις των άρθρων της διακήρυξης, σε συνδυασμό με τα διαλαμβανόμενα στο με αριθ. πρωτ. .../29.03.2021 έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης με θέμα «Διαδικασία έκδοσης Ενιαίου Πιστοποιητικού Δικαστικής Φερεγγυότητας», προκύπτει ότι για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, ως η παρεμβαίνουσα, αρκεί προς απόδειξη της μη συνδρομής του ανωτέρω λόγου αποκλεισμού η προσκόμιση με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του ενιαίου πιστοποιητικού δικαστικής φερεγγυότητας, αβασίμως επομένως προβάλλει η προσφεύγουσα ότι απαιτούνται συμπληρωματικά πιστοποιητικά Ειρηνοδικείου ή Εφετείου. Όπως, άλλωστε, συνάγεται από το ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η έκδοση των αναφερόμενων από την προσφεύγουσα πιστοποιητικών έχει καταργηθεί, κατόπιν της εισαγωγής και εφαρμογής του ενιαίου πιστοποιητικού δικαστικής φερεγγυότητας. Τούτα δε προκύπτουν και εξ αντιδιαστολής από την ρητή πρόβλεψη της διακήρυξης περί υποβολής πιστοποιητικού ... για το διάστημα ως 31.12.2019 ειδικά για τους συνεταιρισμούς, συνεπώς, ουδέν πρόσθετο απαιτείται για τους λοιπούς οικονομικούς φορείς, όπως, εν προκειμένω την παρεμβαίνουσα που αποτελεί ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία (βλ. ΕΑΔΗΣΥ 427/2022).

15. Επειδή, με το δεύτερο σκέλος της προσφυγής της κατά της αποδοχής της προσφοράς της έτερης διαγωνιζόμενης εταιρείας και τον πρώτο λόγο αυτής ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι παραβιάζεται το άρθρο

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

2.2.3.4.θ. της διακήρυξης και των σχετικών διατάξεων του άρθρου 73 παρ. 4 στ. και θ του ν. 4412/2016 περί διάπραξης «σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος» από την «...» βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων στο ΚΗΜΔΗΣ σε συνδυασμό με τις σχετικές βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, χωρίς αυτό να προβλέπεται στις σχετικές συμβάσεις, ενώ υπήρχε η σχετική υποχρέωση δήλωσης της υπεργολαβίας, βάσει της διακήρυξης. Διά του λόγου αυτού της προσφυγής της ουσιαστικά επαναφέρει η προσφεύγουσα τα προβαλλόμενα διά του δεύτερου λόγου της προσφυγής της κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, ως άλλωστε και η ίδια συνομολογεί. Mutatis mutandis με τα αναφερθέντα στις σκέψεις 9 και 10 της παρούσας, οι προβαλλόμενοι διά αυτού του λόγου προσφυγής πρέπει να απορριφθούν ως αόριστοι και αναπόδεικτοι.

16. Επειδή, περαιτέρω, ισχυρίζεται η προσφεύγουσα διά του δεύτερου λόγου της προσφυγής της κατά της αποδοχής της προσφοράς της διαγωνιζόμενης εταιρείας «...» ότι κατά παράβαση των άρθρων 2.4.3.1.α., 2.4.3.2. και 2.4.6. της οικείας διακήρυξης και του άρθρου 287 του ν. 4412/2016, πλημμελώς η ανωτέρω δεν αναφέρει το τμήμα (φυσικό αντικείμενο) της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει στην υπεργολάβο αυτής.

17. Επειδή, στην υπόψη διακήρυξη, σχετικά με τα ως άνω κρίσιμα ζητήματα, ορίζονται τα εξής: «2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία 2.8.1 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων [...] 2.8.2 Υπεργολαβία Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Στην περίπτωση που ο προσφέρων αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα (τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας ελέγχει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού της ως άνω παραγράφου 2.2.3. [...] 2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

προδιαγραφές που έχουν τεθεί από τον αναθέτοντα φορέα με το κεφάλαιο «Συγγραφή Υποχρεώσεων» του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται και από την οποία θα προκύπτει ότι θα είναι σύμφωνοι με τους κανόνες της τέχνης που επιβάλλει η σχετική ελληνική και κοινοτική νομοθεσία, οι επίσημοι κρατικοί φορείς και η παρούσα Διακήρυξη. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν. [...] 4.4 Υπεργολαβία 4.4.1 Ο ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τις συμβατικές του υποχρεώσεις και ευθύνες λόγω ανάθεσης της εκτέλεσης τμήματος/τμημάτων της σύμβασης σε υπεργολάβους. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 253 του ν. 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου αναδόχου. [...] Σε περίπτωση που ο ανάδοχος έχει στηριχθεί στις ικανότητες του υπεργολάβου όσον αφορά τη χρηματοοικονομική επάρκεια-τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης, για την υποκατάστασή του απαιτείται απόφαση του αναθέτοντος φορέα, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. ...» Σύμφωνα δε με το άρθρο 287 του ν. 4412/2016: «Στα έγγραφα της σύμβασης ο αναθέτων φορέας ζητά από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτο, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει».

18. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης και ως έχει κριθεί, κατά την ανάθεση της εκτέλεσης τμήματος με υπεργολαβία, το τμήμα αυτό της σύμβασης πρέπει να προσδιορίζεται, κατά την υποβολή της προσφοράς, αναλυτικά και σε ποσοστό επί τοις εκατό (βλ. ΔΕΦΑΘ 1865/2022, 346/2021, 347/2021, 1939/2021, ΣΤΕ 170/2020). Επομένως, βάσει των νομολογιακώς κριθέντων, καθίσταται σαφές ότι υφίστανται δύο διακριτές υποχρεώσεις, ήτοι σχετικής αναφοράς του τμήματος της σύμβασης, δηλαδή του φυσικού αντικείμενου αυτής, και του ποσοστού επί τοις εκατό (%) της

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

σύμβασης. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω διαγωνιζόμενης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και δη στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της εμφανίζεται ότι στο πεδίο «Ποσοστό υπεργολαβίας» όπου ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας το ακόλουθο μέρος (δηλαδή ποσοστό) της σύμβασης, δηλώνει ότι προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας στην « ... υπηρεσίες μέσω τηλεφώνου ... » τμήμα εκτέλεσης της σύμβασης που αντιστοιχούν σε ποσοστό 29% του συνολικού αντικειμένου της σύμβασης. Από το σύνολο των λοιπών εγγράφων της προσφοράς συνάγεται ότι η διαγωνιζόμενη εταιρεία στηρίζεται στην εταιρεία «...» προκειμένου για τη πλήρωση του κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας όσον αφορά τις συμβάσεις ίδιου αντικειμένου για τους δηλωθέντες διαγωνισμούς καθώς και ότι η τελευταία αναλαμβάνει, ως υπεργολάβος, να συμμετάσχει στην εκτέλεση των υπηρεσιών του διαγωνισμού κατά το δηλωθέν ποσοστό του 29%. Εντούτοις, ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δεν αρκεί η αναφορά μόνο του προς ανάληψη ποσοστού υπεργολαβία, αλλά θα πρέπει να προσδιορίζεται και το συγκεκριμένο τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να ανατεθεί υπό τη μορφή υπεργολαβίας και αντιστοιχεί, άλλωστε, στο δηλωθέν ποσοστό, πράγμα που στην εξεταζόμενη περίπτωση δεν συντρέχει. Δοθέντος επιπλέον ότι αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης είναι το ... του οποίου οι όροι διαχείρισης και το αντίστοιχο τίμημα αποτελούν αντικείμενο της προκειμένης διαδικασίας και ειδικότερα περιλαμβάνει όλη τη διαχείριση αντικειμένων, ήτοι παραλαβή, διαβίβαση, διαλογή, ταξινόμηση, δρομολόγηση, επίδοση κάθε αντικειμένου των πελατών του αναθέτοντος φορέα, υπαρχόντων και νέων, εισπράξεις/πληρωμές χρηματοοικονομικών και τραπεζικών προϊόντων, διαχείριση επιστρεφόμενων αντικειμένων, χρέωση/αποχρέωση αντικειμένων με σύγχρονες μεθόδους, παραλαβή και διαβίβαση αιτήσεων που σχετίζονται με τραπεζικά προϊόντα κ.ο.κ. καθίσταται σαφές ότι εκ των ανωτέρω δηλωθέντων και υποβληθέντων στοιχείων της προσφοράς της διαγωνιζόμενης δεν καθορίζεται ούτε προσδιορίζεται ποιο συγκεκριμένο τμήμα του ως άνω περιγραφόμενου έργου ανατίθεται υπεργολαβικά, που ποσοστιαία προσδιορίζεται σε 29%. Τούτων δοθέντων, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος, τα όσα δε περί του αντιθέτου

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

προβάλλει ο αναθέτων φορέας στο έγγραφο των απόψεων του πρέπει να απορριφθούν.

19. Επειδή τα παραπάνω αναφερόμενα παρέχουν αυτοτελές έρεισμα για την απόρριψη της προσφοράς της «...», συνεπώς, η εξέταση των λοιπών λόγων της προσφυγής που αφορούν στην απόρριψη της προσφοράς της παρέλκει ως αλυσιτελής.

20. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, αντιστοίχως δε η παρέμβαση πρέπει απορριφθεί και η προσβαλλομένη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί,καθ' ο μέρος έκανε δεκτή την προσφορά της εταιρείας «...»,καθώς και κατά το σκέλος που αναδεικνύεται η παρεμβαίνουσα εταιρεία οριστική ανάδοχος,χωρίς να προβεί ο αναθέτων φορέας σε κλήση της προκειμένου για την προσκόμιση των ελλειπόντων δικαιολογητικών κατακύρωσης,κατά τα αναφερόμενα ιδίως στη σκέψη ... της παρούσας,καιπρος τούτο να αναπεμφθεί η υπόθεση στον αναθέτοντα φορέα, όπως προβεί στα νόμιμα. Τέλος, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να της επιστραφεί κατά τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 363 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλομένη με αριθμ.πρωτ. ...14.07.2023 απόφαση του αναθέτοντος φορέα, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Αναπέμπει την υπόθεση στον αναθέτοντα φορέα για τις κατά νόμο ενέργειες του, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σκεπτικό και ειδικότερα στη σκέψη ...

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου στη προσφεύγουσα.

Αριθμός απόφασης: Σ715/2024

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 8-5-2024 και εκδόθηκε αυθημερόν στον
Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ   ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ